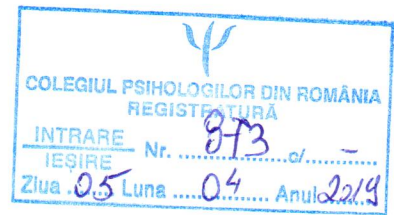

BAROUL BUCUREȘTI
„FĂTU LIVICĂ – Cabinet de Avocat”
Decizia nr. 1780 /16 Octombrie 2018
Cod fiscal RO 40061309

OPINIE JURIDICĂ

Situația de fapt

În data de **05.03.2019** se publică în Monitorul Oficial al României Partea I **Hotărârea nr.1/2019** a Comitetului Director al Colegiului Psihologilor privind competențele profesionale, educația, formarea și atestarea profesională ale psihologilor cu drept de liberă practică. Potrivit **art.4** din cuprinsul ei, hotărârea a **intrat în vigoare** la data publicării ei în Monitorul Oficial

Hotărârea conține 3 anexe dintre care **Anexa nr.3** privind atestarea profesională a psihologilor cu drept de liberă practică reglementează modul de **accedere** în profesiei și la treptele profesionale, specialist și psiholog principal.

În esență, pot **accede** în profesiei și dobândi dreptul de a practica profesia de psiholog cu statutul de practicant persoanele care dețin: **licență și master în psihologie, respectiv în domeniul de specialitate, sau absolvirea unui program de licență echivalent - licență pre-Bologna sau titlul de doctor în psihologie**

Dat fiind faptul că au existat critici față de introducerea cerinței deținerii unui **masterat** pentru a se dobândi atestat de liberă practică începând de la treapta de psiholog practicant, ni s-a cerut o opinie juridică referitoare la legalitatea măsurilor adoptate în raport cu mai multe modificări succesive la legislației referitoare la procesul învățământ universitar.

Ulterior adoptării și intrării în vigoare a **Legii 213/2004** privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România au fost adoptate prevederi legale, în speță **Legea 288/2004** privind organizarea studiilor universitare și **Legea 1/2011** a educației naționale, care au modificat sistemul de finalizare respectiv continuare a studiilor universitare cu un ciclu II .

Între prevederile respectivelor acte normative, pare a fi, o anumită necorelare fapt de natură a ridica probleme de interpretare juridică referitor, în special, la titlul profesional pe care trebuie să-l dețină persoana care dorește acces la profesia de psiholog.

BAROUL BUCUREȘTI
„FĂTU LIVICĂ – Cabinet de Avocat”
Decizia nr. 1780 /16 Octombrie 2018
Cod fiscal RO 40061309

Solicitarea

Solicitarea care ne-a fost transmisă cuprinde 4 întrebări la care ni se cere să răspundem, respectiv:

- 1) *Cum trebuie interpretată prevederea referitoare la licența în psihologie cuprinsă la **art.2 alin.(2)** din **Legii 213/2004** privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România din perspectiva **art.18 alin.(3)** din **Legea 288/2004** privind organizarea studiilor universitare și a **art. 153** din **Legea 1/2011** a educației naționale referitor la cerința de studii academice necesare pentru atestarea profesională în psihologie? Care este nivelul minimal de studii universitare necesar pentru accesul în profesia de psiholog din perspectiva corelării prevederilor cuprinse în cele trei legi enunțate anterior?*
- 2) *Colegiul Psihologilor din România, ca autoritate competentă corespunzătoare profesiei de psiholog, conform **art.3 alin.(3)** Anexa nr.3 din **Legea 200/2004**, se supune arhitecturii generale de formare profesională, conform **Legii 288/2004** și **Legii 1/2011**?*
- 3) *Normele interne ale Colegiului Psihologilor din România, pe baza cărora se face atestarea profesională a psihologilor, pot face abstracție de prevederile **art.18 alin.(3)** din **Legea 288/2004** și ale **art.153** din **Legea 1/2011**?*
- 4) *Colegiul Psihologilor din România poate decide prorogarea aplicării unor articole din normele interne recent adoptate și publicate în Monitorul Oficial al României nr.173 din 05.03.2019. situație care ar presupune prelungirea suspendării pentru un termen limitat a punerii în aplicare a prevederilor art.153 din **Legea 1/2011**?*

RĂSPUNSURI

- 4) *Colegiul Psihologilor din România poate decide **prorogarea** aplicării unor articole din normele interne recent adoptate și publicate în Monitorul Oficial al României nr.173 din 05.03.2019. situație care ar presupune prelungirea suspendării pentru un termen limitat a punerii în aplicare a prevederilor art.153 din **Legea 1/2011**?*

Dat fiind faptul că normele au fost deja publicate în Monitorul Oficial și **au intrat** în vigoare nu se mai pune problema prorogării aplicării unor articole acest lucru fiind imposibil este o contradicție „in terminis.” Din punct de vedere tehnic juridic opțiunile sunt **suspendare**, **modificarea** ori **abrogarea**. Alegerea uneia dintre cele trei varinate necesită o analiză separată și atentă atât sub aspectul oportunității cât și a chestiunilor de tehnică legislativă.

- 3) *Normele interne ale Colegiului Psihologilor din România, pe baza cărora se face atestarea profesională a psihologilor, pot face abstracție de prevederile **art.18 alin.(3)** din **Legea 288/2004** și ale **art.153** din **Legea 1/2011**?*

BAROUL BUCUREȘTI
„FĂTU LIVICĂ – Cabinet de Avocat”
Decizia nr. 1780 /16 Octombrie 2018
Cod fiscal RO 40061309

Legile invocate au ca obiect de reglementare **sistemul de învățământ** românesc, începând cu organizarea și funcționarea inclusiv finalizarea studiilor, titlurile care atestă finalizarea unui ciclu de învățământ și condițiile de obținere ori de acordare a titlurilor univesitare etc.

Normele emise de către Colegiul Psihologilor din România sunt subsecvente unei legi referitoare la exercitarea profesiei și nu pot viza ori fi influențate de o lege referitoare la o altă materie, având un **alt** obiect de reglementare. Cu alte cuvinte, normele emise de colegiu ar fi putut avea în vedere prevederi din legile respective **doar** în măsura în care respectivele legi cuprindeau norme **derogatorii** de la legea profesiei ori dacă **anulau** sau **modificau** instituții juridice ori semnificații din legea profesie de psiholog, spre exemplu anulau noțiunea de licență titlul acordat la absolvirea unei instituții de învățământ superior. Or, acest lucru nu a fost identificat de noi ambele legi păstrând titlul de licență ca fiind un document ce atestă finalizarea unui parcurs universitar.

*2) Colegiul Psihologilor din România, ca autoritate competentă corespunzătoare profesiei de psiholog, conform **art.3 alin.(3)** Anexa nr.3 din **Legea 200/2004**, se supune arhitecturii generale de formare profesională, conform **Legii 288/2004** și **Legii 1/2011**?*

Așa cum spuneam ambele legi sunt despre învățământ și acolo sunt indicate și autoritățile competente să „gestioneze” aplicarea respectivelor legi. **Legea 200/2004** este o lege care reglementează drepturi și proceduri legate de recunoașterea unor titluri profesionale obținute în afara granițelor țării. Această lege, nu este despre titlurile emise de către autoritățile românești ci despre cele emise în alte state, state membre ale Uniunii Europene ori state terțe.

Pe de altă parte, cu siguranță Colegiul va trebui să țină cont de prevederile legale referitoare la sistemul de învățământ în special la titlurile de finalizare a unor cicluri de învățământ sau de formare perfecționară recunoscându-le, ori după caz, dându-le efectele pe care legea le consfințește.

*1) Cum trebuie interpretată prevederea referitoare la licența în psihologie cuprinsă la **art.2 alin.(2)** din **Legii 213/2004** privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România din perspectiva **art.18 alin.(3)** din **Legea 288/2004** privind organizarea studiilor universitare și a **art. 153** din **Legea 1/2011** a educației naționale referitor la cerința de studii academice necesare pentru atestarea profesional în psihologie? Care este nivelul minimal de studii universitare necesar pentru accesul în profesia de psiholog din perspectiva corelării prevederilor cuprinse în cele trei legi enunțate anterior?*

În opinia noastră, **Legea 213/2004** este o lege specială cu un obiect de reglementare bine determinat respectiv exercitarea profesiei de psiholog în România cuprinzând și definind

BAROUL BUCUREȘTI
„FĂTU LIVICĂ - Cabinet de Avocat”
Decizia nr. 1780 /16 Octombrie 2018
Cod fiscal RO 40061309

regimul juridic al acestei profesii. Atenție, această lege se aplică și se interpretează ținându-se cont **inclusiv** de prevederile Normelor de aplicare aprobate prin **HG 788/2005**.

Din coroborarea prevederilor **Legii 213/2004** și cele ale Normelor de aplicare, opinia noastră este că au vocația de acces în profesiei titularii unei diplome de licență, indiferent dacă aceasta este dobândită înainte sau ulterior introducerii sistemului Bologna, sau a unei diplome asimilate acesteia respectiv:

a) actele emise de instituțiile de învățământ superior care atestă absolvirea, până în anul 1990 inclusiv, a unei facultăți de filosofie, filosofie-istorie sau din domeniul științelor socioumane;

b) diplomele și diplomele de licență eliberate de o instituție de învățământ superior acreditată, începând cu anul 1991, pentru una dintre specializările: psihosociologie, psihopedagogie specială și psihologie, în condițiile dublei specializări.

În acest sens sunt și dispozițiile **art.18 alin.(4)** din **Legea 288/2004** care prevede că:

*„(4) Diplomele acordate după finalizarea studiilor universitare de licență, de masterat și de doctorat asigură accesul la profesii și ocupații diferite, care vor fi **stabilite prin lege.**”*

Ce rezultă din acest articol este:

- introducerea sistemului Bologna și recunoașterea masteratului ca o treaptă a învățământului universitar, ciclul II, nu desființează și nu anulează existența licenței. Acest titlu atestă parcurgerea primului ciclu univesitar;
- licența sau masteratul ori doctoratul, este important să observăm că legea le enumeră în mod expres **pe toate trei**, pot asigura accesul la profesii după cum se stabilește prin lege. Or, legea privind exercitarea profesiei de psiholog stabilește că accesul la profesia de psiholog se face în baza deținerii unei licențe și nu a unui titlu care să ateste absolvirea unui masterat.

În concluzie, din punctul nostru de vedere, nici Legea 288/2004 nici Legea 1/2011 nu modifică direct ori indirect prevederile Legii 213/2004 care stabilește regimul juridic al profesie de psiholog și, ca urmare, accesul în profesie se face exclusiv în baza deținerii unei licențe la una din facultățile prevăzute de lege ori asimilate. Precizăm că răspunsul nostru are în vedere, așa cum a și fost formulată întrebarea, exclusiv accesul în profesiei la prima treaptă, aceea de practicant.

Nu excludem ci dimpotrivă, în temeiul **art.14**, **art.19** și **art.20** din Normele de aplicare ale **Legii 213/2004**, recunoaștem posibilitatea ca ulterior accesului în profesiei dețineria unor **competențe** să fie condiționată de absolvirea unui **masterat** ori **doctorat** și alte programe de formare complementară.

BAROUL BUCUREȘTI
„FĂTU LIVICĂ – Cabinet de Avocat”
Decizia nr. 1780 /16 Octombrie 2018
Cod fiscal RO 40061309

Art. 14. - În exercitarea profesiei de psiholog sunt recunoscute trei trepte de **specializare**:

- a) psiholog practicant;
- b) psiholog specialist;
- c) psiholog principal.

Art. 19. - Competențele psihologilor **pe treptele de specializare** prevăzute la **art. 14** și pentru fiecare specialitate se stabilesc prin hotărâre a Comitetului director, la propunerea fiecărei comisii aplicative.

Art. 20. - **Competențele** psihologilor se obțin prin programe universitare la nivel de **licență, masterat sau doctorat** și prin programe de formare complementară organizate în condițiile stabilite prin prezentele norme.

Iar în cadrul acestui proces de stabilire a competențelor se poate face aplicare dispozițiilor din legile învățământului referitoare la ciclul I, ciclul II și echivalarea masteratului cu finalizarea învățământului de lungă durată anterior sistemului Bologna. Atenție că, la rândul său, și masteratul este de 3 tipuri:

- a) **master profesional**, orientat preponderent spre formarea competențelor profesionale;
- b) **master de cercetare**, orientat preponderent spre formarea competențelor de cercetare științifică. Învățarea realizată în cadrul masterului de cercetare poate fi echivalată cu primul an de studiu din cadrul programelor de studii universitare de doctorat. Masterul de cercetare este exclusiv la forma de învățământ cu frecvență și poate fi organizat în cadrul școlilor doctorale;
- c) **master didactic**, organizat exclusiv la forma de învățământ cu frecvență.

Am făcut această precizare având în vedere faptul că nu am exclus posibilitatea ca deținerea unui titlu de master să fie condiție spre accedea la o treaptă superioară în profesie ori pentru atribuirea unor competențe speciale.

Av. Livică Fătu